

Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně
Lesnická a dřevařská fakulta
Ústav tvorby a ochrany krajiny

Lesnická
a dřevařská
fakulta

Krajinná rekreologie II

V kontextu regionálního rozvoje a územního
plánování

Obsah skript

Jiří Schneider
Jitka Fialová
Ilja Vyskot

Brno 2009

OBSAH

1	Úvod	8
1.1	Krajinná rekreologie v systému vědních oborů a profesních disciplín	10
2	Rekreační potenciál území	12
2.1	Metodiky hodnocení rekreačního potenciálu krajiny	13
2.1.1	Posouzení rekreačních předpokladů území metodou TERPLAN	13
2.1.2	Hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Vepřeka	15
2.1.3	Metodická konstrukce hodnocení potenciálu cestovního ruchu dle Bíny	15
3	Rekreační využívání krajiny, cestovních ruch a trvale udržitelný rozvoj krajiny	19
3.1	Mezinárodní základy trvale udržitelného cestovního ruchu	19
3.2	Trvale udržitelný rozvoj - definice	21
3.2.1	Principy trvale udržitelného rozvoje z hlediska sociálního	22
3.2.2	Principy trvale udržitelného rozvoje z hlediska environmentálního	22
3.2.3	Metodologický podklad pro tvorbu indikátorů udržitelného rozvoje dle WTO	23
3.3	Základní principy a faktory vzájemně ovlivňující udržitelný rozvoj regionů, rekreačního potenciálu a cestovního ruchu	23
3.3.1	Ekonomické aspekty hodnocení cestovního ruchu	24
3.3.2	Obecné nástroje rozvojových dokumentů států a regionů	25
3.3.3	Strategie udržitelného rozvoje cestovního ruchu na regionální úrovni	26
3.3.3.1	Regionální produkty	27
3.3.3.2	Agroturismus	28
3.4	Trvale udržitelný cestovní ruch a rekreační utilizace území	29
3.4.1	Nástroje trvale udržitelného cestovního ruchu	29
3.4.2	Venkovský cestovní ruch	31
3.4.2.1	Ekoturistika	34
3.4.2.2	Agroturistika	35
3.4.2.2.1	Gastronomický typ agroturistiky	36
3.4.2.2.2	Dovolená na statku	37
3.4.2.2.3	Skandinávský typ - ubytování v soukromí	40
3.4.2.3	Ekoagroturistika	41
3.4.2.4	Mezinárodní význam ekoturismu	41
3.4.3	Programy a produkty zahrnující podporu a propagaci cestovního ruchu v ČR	42
3.4.3.1	Program pro obnovu venkova	42
3.4.3.2	Informační centrum venkovských regionů	44
3.4.3.3	Česká centrála cestovního ruchu - CzechTourism	44
3.4.3.4	ECEAT CZ - Evropské centrum pro eko agroturistiku	45
3.4.3.5	Svaz pro venkovskou turistiku	47
3.4.3.6	Akce spojené s marketingovým výzkumem venkovských oblastí	48
3.4.3.6.1	Propagace agroturistických aktivit formou inzerce	51
3.4.3.6.2	Základní zásady internetové prezentace	52
3.5	Dokumenty související s oblastí udržitelného rozvoje z hlediska životního prostředí, aktivity MŽP	53
3.5.1	Agenda 21 pro průmysl cestovního ruchu	53
3.5.2	Směrnice týkající se biodiverzity a rozvoje cestovního ruchu EUROPARC Federation 2002	57
3.5.3	Evropská charta pro udržitelný cestovní ruch v chráněných oblastech	63
3.6	Návrh Národního systému certifikace ekologicky šetrných služeb cestovního ruchu	65
4	Destinační management	67
5	Územní plánování jako nástroj pro udržitelnou rekreační utilizaci krajiny	72

5.1	Územní plánování – definice, nástroje	73
5.1.1	Územní plán	74
5.1.2	Zásady územního rozvoje	75
5.1.3	Územně plánovací podklady	75
5.1.4	Regulační plán	76
5.1.5	Územní opatření o stavební uzávěře	76
5.2	Pozemkové úpravy	76
5.2.1	Komplexní pozemkové úpravy (KPÚ)	77
5.3	Principy řešení podmínek pro rekreační využívání území	78
5.3.1	Každodenní rekreace	78
5.3.1.1	Sportovní činnost	79
	Hřiště pro děti od 3 do 6 let	79
	Hřiště pro děti školního věku (6-14 let)	80
	Hřiště pro dospívající a mládež	80
	Víceúčelový prostor pro různé hry	81
	Ostatní hřiště	81
5.3.1.2	Zahrádkové kolonie	81
5.3.2	Krátkodobá a dlouhodobá rekreace	82
5.3.2.1	Rekreace u vody	82
5.3.2.2	Pěší turistika	83
5.3.2.3	Cykloturistika	83
5.3.2.4	Lázně	84
5.3.2.5	Chaty a chalupy	84
5.3.2.6	Golfová hřiště	85
5.3.3	Každodenní rekreace	86
6	Rekreace cestovního ruchu v koncepčních a strategických dokumentech krajů	88
6.1	Koncepční a strategické dokumenty krajů	88
6.2	Základní struktura koncepcí cestovního ruchu	91
6.2.1	Úvod	91
6.2.2	Analytická část	91
6.2.3	Syntézní část	94
6.2.4	Návrhová část	95
7	Rekreační potenciál a utilizace krajiny a hodnocení dopadů záměrů a strategií na životní prostředí	99
7.1.1	Proces EIA - Environmental Impact Assessment	100
7.1.2	Proces SEA - Stategic Environmental Assessment	102
7.2	Biologické hodnocení	105
7.3	Hodnocení vlivů na krajinný ráz	106
7.4	Hodnocení důsledků koncepcí a záměrů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti (NATURA 2000)	106
8	Potenciál regionů pro rozvoj kongresového a incentivního turismu	108
8.1	Kongresový a incentivní cestovní ruch v České republice	112
8.2	Příležitosti a ohrožení pro rozvoj KIT v České republice	114
9	Zážitková turistika	116
9.1	Teorie Zážitkové turistiky	116
9.2	Co je Návštěvnické centrum?	118
9.2.1	Interaktivní expozice	119
9.2.2	Otevřená dílna - zážitkový workshop	120
9.2.3	Economuzea	121
9.3	Unikátní místní atraktivity	122

10	Environmentální zásady budování golfových hřišť a jejich začleňování do krajiny	127
10.1	Začleňování golfových hřišť do krajiny	128
10.1.1	Obecné zásady	128
10.2	Koncepce a pojetí golfových hřišť	130
10.2.1	Řešení problematiky krajiny	130
10.2.2	Systém plánování výstavby a výstavba golfových hřišť	130
10.2.2.1	Konstrukce	131
10.2.2.2	Management a správa	131
10.2.2.3	Pojetí greenu a golfového hřiště	131
10.2.2.4	Další zásady výstavby a provozu golfových hřišť	132
10.2.3	Hodnocení krajiny a ekosystému	132
10.2.3.1	Určení rozsahu projektu a jeho vliv na ekosystém	133
10.2.3.2	Ekologické hodnocení záměru výstavby golfového hřiště	134
10.2.3.3	Stanovení vývojových tendencí fungování golfového hřiště a ekosystémů	135
10.2.4	Posouzení vlivu klimatických změn na provoz golfového hřiště	135
10.3	Environmentální certifikace golfových hřišť	137
10.4	Vyjímání území z půdního fondu pro golfové hřiště	142
10.5	Modelová struktura a pozitivní a negativní prvky struktury golfových hřišť	146
11	Použitá a doporučená literatura a prameny	152
	Příloha	161